

CEJPOMYCES TERRIGENUS, EEN ZELDZAME EUROPEAAN

Henk Lammers, Hoofdstraat 90, 5706 AM Helmond

A find of the rare Heterobasidiomycete *Cejpomyces terrigenus* (Bres.) Svrcek & Pouz. is reported from a dried up ditch where it grew on mosses, branchlets and on bare sandy-loamy soil.

Sedert een vijftal jaren houdt de paddestoelenwerkgroep van de K.N.N.V. afdeling Helmond een paddestoelen-inventarisatie in de Stiphoutse Bossen (Gem. Helmond), kilometerhokken 51-36-14, 15, 24 en 25. De afgelopen twee jaar is het paddestoelenseizoen, door de zachte winters, uitgebreid tot twaalf maanden. In droge periodes wanneer er weinig paddestoelen te vinden zijn, zoals zo vaak in 1989, zocht ik mijn toevlucht tot vochtiger delen binnen het gebied. Tot die vochtige landschapsdelen behoren de sloten welke eertijds zijn gegraven om de vennen te ontwateren. Op vele plaatsen komt nu de onderliggende leemlaag vrij zodat interessante gradiënten ontstaan zijn.

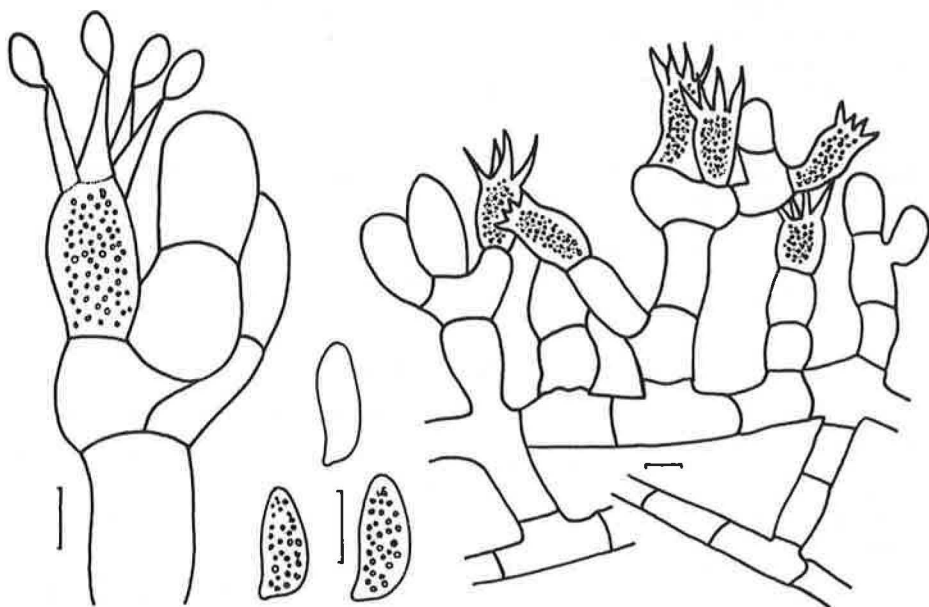

Fig. 1. *Cejpomyces terrigenus* sporen en basidia. Maatbalkje is 10 μ m.

Al speurend naar alles wat op schimmels lijkt verzamelde ik op 8 juli 1989 een onooglijke, witachtige schimmel, bijna onopvallend groeiend op mos, kleine

takjes en vooral op de kale zandgrond. Thuis gekomen bekeek ik de schimmel eerst onder de binoculair. De schimmel vertoonde macroscopisch geen opvallende kenmerken. Maar een blik door de microscoop was des te verrassender: de korte, brede basidiën bezaten zeer lange sterigmen.

Beschrijving (fig. 1):

Hyfen kortcellig, tot 10 μm breed, dunwandig, cyanofiel, zonder gespen. Basidiën 19-25 x 8-11 μm , met een korrelige inhoud, zonder gespen. De sterigmen zijn meestal 10-15 μm lang maar kunnen soms een lengte van 18 μm bereiken. Vrij veel basidiën zijn twee-sporig. Sporen 11,9-17,0(-20,0) x 6,0-7,7 μm , fusiform (z.g. "schiffchenförmig"), met een duidelijke apiculus en een korrelige inhoud, niet amyloïd. Enkele, kennelijk oude sporen, hadden een onduidelijk zichtbaar septum.

Met Jülich (1984) determinerend kom je al spoedig via Tulasnellales en Ceratobasidiaceae bij het genus *Cejpomyces* uit. Dit geslacht heeft slechts één soort en wel *Cejpomyces terrigenus* (Bres.) Svrcek & Pouzar. Eriksson & Ryvarden (1973: 195) beschreven deze soort als een Homobasidiomyceet evenals Jülich & Stalpers (1980: 65).

De heer Stalpers wist te melden dat deze soort volgens enkele auteurs sporen voort kan brengen die secundaire sporen vormen. Dit gevoegd bij de vaak onduidelijke septen kan de reden zijn waarom hij nu pas bij de Heterobasidiomyceeten is ingedeeld.

Met dank aan J. Geesink voor het kritisch doorlezen van het concept.

LITERATUUR

- Eriksson, J. & Ryvarden, L. (1973). The Corticiaceae of North Europe, volume 2. Oslo.
 Jülich, W. (1984). Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. In Gams, Kleine Kryptogamenflora, Band IIb/1.
 Jülich, W. & Stalpers, J. (1980). The Resupinate Non-Poroid Aphyllophorales of the temperate northern hemisphere. Amsterdam.

ACTIE LICHT E PLEK

Nederland is heel wat groter dan alleen maar dat bos, waar ieder jaar van die mooie heksenkringen van Nevelzwammen en Boleten staan; misschien is dat bosje verderop wel veel spannender! En wie weet wat er allemaal voor leuks op die dijkjes in het polderland staat? Weet jij dat al? Of ga je toch weer ieder jaar naar je eigen stekje en de afgetreden paadjes in het stadspark, waar ooit die zeldzaamheid stond? Ook leuk natuurlijk, maar eens iets nieuws, waar nog nooit een mycoloog geweest is?

En zulke plekken zijn er nog genoeg in Nederland: zie kaartje 1, genoeg hokken zonder meldingen, en die hokken met maar 1 of 2 of hooguit 10 soorten? Ook daar is nog veel nieuws te ontdekken! Zelfs een gewone soort als de Elfenbank is er nog niet gevonden, kijk maar op kaartje 2. Veel plezier in licht Nederland!

P.S. Wel even na je bezoek zo'n formulier 1 of 2 invullen en opsturen!

Formulieren aanvragen bij en weer ingevuld terugzenden naar:

Lies Jansen, R.I.N., Antwoordnummer 1662, 6800 WC Arnhem (postzegel niet nodig).